

Szegedi diákok az OKTV-n

Az Országos Pedagógiai Intézet közzétette az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny első fordulójának eredményeit. A rangos verseny második fordulójába Csongrád megyéből 141 tanuló jutott be, közülük 110 szegedi diák. Az elmúlt évekhez viszonyítva az idén is igen eredményesnek mondható a szegedi tanulók szereplése. Továbbra is jelentősek az eredmények a kémia és a biológia területén, az idei tanévben azonban majd kétszerannyian mentek tovább fizikából.

A második fordulóban a következő szegedi tanulók vesznek részt.

Kémia I. (Általános tantervű): Dömötörfi Zsolt, Jászberényi Miklós, Nyerges Levente (Radnóti gimnázium), Kiss Krisztina, Lipták László, Szederkényi Judit (Ságvári gimnázium).

Kémia II. (Fakultatív tantervű): Petrik Péter, Maczelka Hajnalka, Kerti Zoltán, Angyal Zsolt, Aradi Ildikó, Bálint Éva, Béres Attila, Ferincz István, Galbács Gábor, Geretovszky Zsolt, Herpai Zoltán, Karancsi Tamás, Martinusz Kinga, Mihály Hajnalka, Szabó Attila, Weber Csaba (Radnóti gimnázium), Samu Gabriella, Farkas István, Pál Dénes, Nagy Norbert (Ságvári gimnázium).

Magyar irodalom: Kugyelka Edit (Ságvári gimnázium), Tóth Gabriella, Vőneki Mária (Széchenyi gimnázium).

Történelem: Kopasz Filoméla (Ságvári gimnázium).

Latin nyelv: Fodor Gabriella (Ságvári gimnázium), Kálmán László (Radnóti gimnázium).

Földrajz: Török Katalin (Radnóti gimnázium), Szászák Csaba, Tóth Károly, Bartha Géza (Ságvári gimnázium).

Matematika I. (Szakközépiskolák): Csóti Antal (Déri Miksa Szakközépiskola), Juhász Ildikó (Közgazdasági Szakközépiskola), Hajdú

Zsolt, Veszprémi Zsolt (Vedres I. Szakközépiskola).

Matematika II. Bordás Ferenc, Kertész Katalin, Martinusz Kinga, Móczán Zoltán (Radnóti gimnázium), Nagy Magdolna (Ságvári gimnázium).

Matematika III. Szabó Gyula (Ságvári gimnázium), Fodor Zsolt, Grácin Márkó, Rung Éva (Radnóti gimnázium).

Matematika IV. Lipták László, Makay Géza, Matievics István, Szederkényi Judit, Várady András (Ságvári gimnázium).

Fizika I. Kruzslicz Zoltán, Venter Zoltán (Déri Miksa Szakközépiskola).

Fizika II—III: Bajnok Zoltán, Lejkó Péter, Makay Géza, Szabó Botond (Ságvári gimnázium), Thury Attila (Tömörkényi gimnázium), Fodor Zsolt, Adamkovich Nóra, Béres Attila, Angyal Zsolt, Fejér Sándor, Galbács Gábor, Kovács Tibor, Seres László, Perényi János, Marton Péter (Radnóti gimnázium).

Biológia: Samu Gabriella, Pál Dénes (Ságvári gimnázium), Thury Attila (Tömörkényi gimnázium), Dunai Attila, Magony Sándor, Dévai Edit, Török Tamás, Homoki Lajos, Hódi Veronika, Mari Zoltán, Viczián Csaba, Papp Tibor, Tordai Sándor, Györfy Zsuzsa, Tóth Ildikó, Tóth Edit, Stájer Anette, Czene Anikó, Füzesi Gábor, Szabó László, Marton Péter, Regdon Irén, Zsiros Sándor, Kovács Tibor, Bálint Csaba, Simai Attila, Juhász János, ifj. Torday László, Deme Edit, Füleimen Richárd, Gáll Gabriella, Valastyán Györgyi, Varga Zsuzsanna, Dömötörfi Zsolt, Seres László, Nyerges Levente, Fazekas Márta, Perényi János, Fehér Attila (Radnóti gimnázium).

Az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny központosított március 10-én, hétfőn kezdődik a matematika tantárggyal. A versenyeket az idei tanévben a Radnóti gimnázium rendezi meg.

Jövő idő – a múltban

A napilapszerkesztés kényszerű sajátossága, hogy mire egy hír megjelenik, talán már aktualitását is veszti. Ennyit előre kellett bocsátanunk, ha a kedden délutáni olajkút-tűz újabb fejleményeiről szeretnénk beszámolni olvasóinknak. Amikor írjuk a sorokat, a műveletet egy része még csak tervezett, de mire olvasóink a végére jutnak e rövid tudósításnak, már múlt időben kellene fogalmaznunk.

Tehát: a tegnapi virradó éjjel még egyszer belobbant a kiskundorozsmai mező 36-os jelzésű kútja. A tüzet habbal oltották el, s még az éjszaka befejezték az izapolást. (A termelő- és a beléscső közé juttatták az iszapot az olajnyomás ellensúlyozására.) Ezután láttak hozzá az új „karácsonyfa”, a kútfejserelvény, s a beléscső tologatásának cseréjéhez. Amikor délután érdeklődtünk, az NKfV szegedi üzemének főmérnökötől meg tudtuk: akkora a megégett bekötővezetékek cseréje maradt. S bíztak benne, hogy ma reggel újra termel a kút.

K. P.

Hajósmúzeum

Újabb idegenforgalmi látványossággal gyarapodik Keszthely. Farkas Vince, Budapestben élő, nyugalmazott tengerészkapitány felajánlotta a városnak pályájával kapcsolatos gyűjteményét, amely méretarányos hajómakettekből, tengerészeti térképekből, hajózási műszerekből, tengerészruhákból és felszerelésekből, afrikai népművészeti tárgyakból, pajzsokból, totemoszlopokból, törzsfőnöki székekből, fejdíszekből és rituális álcárcokból áll. A gyűjteményből állandó hajósmúzeumot rendeznek be Keszthelyen, az épülő szabadidőközpontban.

Közterület-felügyelők

Kutyaséta – seprűvel, lapáttal

Almacsutka egy százas, ötezerért virág

Közterület-felügyeletet alakított az elmúlt év végén a városi tanács Szegeden. Budapest, Siófok és Miskolcra már működik hasonló, a szegedi viszont a kezdeti útkeresés idejét éli. A közterület-felügyelők hatóságai személyek. Alapfeladatuk a város rendjének, tisztaságának óvása — ha kell helyszíni bírsággal, vagy szabálysértési feljelentéssel. Hamarosan egyenruhákat kapnak, de azok elkészültéig zöld karszalag sárga címerrel ábrázolja jelzőkét.

Érdemes tudni: a felügyelők kötelesek ellenőrizni a közterület rendjére, tisztaságára vonatkozó jogszabályok, testületi határozatok végrehajtását. Figyelemmel kísérik a közterület-foglalás, építés, útbontás, áruszállítás szabályszerűségét is. Munkájuk során megtekinthetnek hivatalos iratokat, megfigyelhetnek különböző munkafolyamatokat. A jogsértőket igazoltathatják, figyelmeztethetik, bírságozhatnak, feljelenthetik. Szükség esetén rendőri segítségével előállíthatják a szabályszerzőket. A büntető törvénykönyv vonatkozó paragrafusai szerint jogvédelmet kapnak, mint hivatalos személyek.

Örvendetes az új szervezet megalakítása, hiszen mindannyiunk érdekében tevékenykednek, s ha munkájukat jól végzik, úgy valamennyiünk közérzetét jobbjárással járulhat hozzá a városnak. Céjük — természetesen — nem a bírságolás, csupán az előírások betartatása, ám néha intézkedések pénzbe kerülnek.

Ugye milyen bosszantó, amikor tipegő, csetlő-botló kisbabánk a parkban kutya okozta szennyeződésbe totyog. Kutyatartók! Figyelem! Kedvenc ebejüket bárhol sétáltathatják, de futtatni csak a körtöltésen és a Tisza partján szabad. Amennyiben az állat szükségét végzi, azt a gazda köteles lapátra seperni.

El lehet dobni almacsutkát is, de ennek ára: 100 forint a helyszínen. Hirdetéseket kiragaszthatunk fákra, falakra, villanykarókra, de csak a Lenin körúton: (a Dugonics térnél) lévő táblára helyezett hirdetést nem

büntetik. Más: diszkrét vagy árleszállítás hirdetése is tilos az utcán, csakúgy mint a házak előtti piacolás.

Helyszíni bírsággal (100—500 forintig) nem „úszható meg” a jogosulatlan kereskedés, virágárusítás, fakivágás. Ezekért szabálysértési feljelentés jár, s így akár 5 ezer forintba kerülhet egy szál tulipán. Az egyértelmű állatot nem tarthat senki közterületen, viszont kevesen tudják, hogy engedély — és bírság — nélkül, tüzelet nyolc, építőanyagot 24 óráig tarthatunk a járdán. Emellett érdemel a csendháborítás is. Ez nincs órához kötve, a nap bármely órájában „csendháboríthatunk”, persze pénzért!

Divat (vagy kényszerűség?) az autó-nagyjavítás az utcán. Ez is tilos. Szabályszerűsége a járművek felbontása közterületen. Száznál több roncsautóról tudnak, amelyeket a felügyelők el fognak szállíttatni — a tulajdonos költségére.

Néhány közismert témát emeltünk ki, olyanokat, amelyeket rendszeresen elkövetünk — eddig ingyen! A szegedi közterület-felügyelőség hivatalos helyiségét az Attila utca 11-ben) a földszint 2. szám alatt találhatjuk, de telefonon is fogadnak bármilyen közérdeklődő információt, és pedig éjjel-nappal, ugyanis a 11-230-as készülékre üzenet-rögzítőt kapcsolnak.

Acs S. Sándor

Történelmi események a tévé műsorában

A magyar történelem kiemelkedő eseményeinek évfordulóihoz kapcsolódóan, több új televíziós produkció kerül képernyőre márciusban.

Március 16-án, vasárnap láthatjuk a nézők azt a kétrészes, történelmi dokumentumfilmet, amely Bem Józsefnek, a múlt század legendás hadvezérének, a magyar szabadságharc egyik kiemelkedő egyéniségének kalandos életútját követi végig. A televízió koprodukciós szerkesztőségének összeállítása archiválási felvételek, metszetek és játéklámpák segítségével villantja fel az életpálya álmomáit. Az első rész 1831-től idézi fel Bem tevékenységét, a korabeli történelmi eseményeket, a második rész szól arról is, miért állt Bem a magyar szabadság mellé, s hogy a száműzött hadvezér miként végezte életét Aleppóban — muzulmánként. A kamera Bem emlékeit és életének hiteles relikviáit kutatva, Lengyelországon és Erdélyen át, az egykori török birodalomig, összesen nyolc ország területén járt.

A magyar szabadságharc eseményeire emlékezik a

Képek az 1848—49-es évekből című összeállítás is, amelyet irodalmi szemelvényekből és korabeli dokumentumokból — egyebek között Jókai, Petőfi, Kossuth, Vörösmarty írásaiából, egykori feljegyzésekből, röplapokból — válogattak össze. A hősöknek és az áldozatoknak tisztelegő műsort március 15-én sugározzák.

A Tanácsköztársaság kialakítása évfordulójának előestéjén, március 20-án kerül képernyőre Lengyel József Visegrádi utca című regényének tv-változata. Az 1918—19-es forradalmi eseményeket, a Magyar Tanácsköztársaság születését és megdöntését felelevenítő történelmi riportregényt Lendvai György feldolgozásában, Ruzsák József rendezésében, Zsótér Sándor és Némethy Ferenc főszereplésével láthatják a nézők.

Márciusban a színházi világnaplóról is megemlékezik a televízió műsora: 27-én, csütörtökön másfél óras élő programot sugároznak. Ebben egyebek között három színházat, a zalaegerszegi Hevesi Sándor, a nyiregerszegi Móróc Zsigmond Színházat, valamint a fővárosi Radnóti Miklós Színházot kapcsolják.

A márciusi Tiszatáj

Szécsi Margit, Csiki László és Németh Péter Mikola versei olvashatók az új számban. Az utóbbi bemutatását, a költői pályán való elindítást Rózsa Endre vállalta. Sütő András két írása közül a Tamás Menyhért műveiből készült műsor bevezetőjét emeljük ki. Mivel Tamás Menyhértnek — írja Sütő — a kelet-közép-európai történelmi hányattásokban „személyes része” is volt, „írói, költői törekvéseiben ugyan merre nyúlhatott volna, ha nem az

igazságatlanság (Minotaurosza felé? Megmenekültként szembenézni, leszámolni vele, elindulni három ízben is — regénytrilógiával — a labirintusba, ahol útjelzője, Ariadné fonala helyett, a fájdalom volt, övének vércseppe ösvénye”. *Onagy Zoltán* elbeszélése (Kísérlet nosztalgiaavonattal, fotográfiaikkal, szerelemmel) és *Vészits Andrea* Tátorján című írása képviseli a prózát. Szerkesztői jegyzet adja hírül: „A közlés a fiatal prózairóti tehetségének szól; irodalomtörténeti érdekességként említjük csupán, hogy Vészits Andrea Móra Ferenc dédunokája.” — A Tiszatáj 72. részének a „Ha jó lesz, hajó lesz” alcímet adta Tóth Béla.

A Nézőben *Fried István* a szerbhorvát-magyar nyelvi kapcsolatokról írt tanulmányt. Az egymás mellett élő népek szavakat, dallamokat, versformákat stb. „kölcsonöznek” egymástól. A szavak — fejtegeti Fried — feltámadnak, s a „közös történelemről” beszélnek. *Füzi László Lőkös* István magyar és délszláv irodalmi tanulmányait ismerteti.

Németh Lászlóról két írás jelent meg a Tanulmányrovatban. „Tengerszemünk

akkor sem volt. Aki valamiféle fodoratlan tisztaság fölé akart hajolni, hogy érezze a belső csöndet, amelyben egymás mellé rendeződnek a szétszabdalt életparabok, akkor is legföljebb a szellemünk kereshette” — írja *Sándor Iván* Tengerszem a század térképén című esszéjében. Ilyen tengerszem Némethnek a harmincas évek közepén született műve, a „Vers, vagy tanulmány?” *Kulcsár Szabó Ernő* a regényírónak az Iszony fordulatá utáni pályáját vizsgálja.

A Kritika rovatban *Greza Ferenc* a JAK-füzetek sorozatban megjelent kötetéről (A mindentudás igézete. Tanulmányok Németh Lászlóról) ír. Pomogáts Béla transzilvanizmus könyvét *Tordai Zádor*, Kóvágo László munkáját (A magyar kommunizmus és a nemzeti-gyermek) *Vigh Károly*, *Ujváry Zsuzsanna* Magyar História-beli kötetét *Gergely András* bírálja.

A Magyar Játékszin sorozatban *Sütő András* *Abolnecz László* beszélget. A márciusi Tiszatáját *Tardi Sándor* grafikai illusztrálják

új film

Te már nagy kisleány vagy

Színes, szinkronizált amerikai film. **David Benedictus** regénye alapján írta és rendezte: **Francis Ford Coppola**. Fényképezte: **Andy László**. Zene: **John Sebastian**. Főbb szereplők: **Peter Kastner**, **Elizabeth Hartman**, **Geraldine Page**, **Karen Black**, **Julie Harris**.

A kamaszkor természetes bájja ósrégi téma mindenféle műalkotásban: készültek már ez ügyben alantás fércművek és romantikus történetek, továbbá komoly lélekismerettel és érzelmi azonosulással/megalkotott értékes művek egyaránt szép számmal. Minőségi természetű vízvázlatzó alighanem ugyanaz lehet, ami minden igéyes szellemi termék kötelező érvényű sajátja: az eredeti látásmód, a színvonalas megvalósítás és — ez esetben — az alkotó saját hasonló élményeinek öszinté, hiteles és meggyőző tükröztesése.

Francis Ford Coppola, a mai amerikai film egyik fejezete e nálunk most bemutatott legelső filmjével (ez volt diplomamunkája) kapcsolatban jó értelemben ugyanaz mondható el, ami a szóban forgó alkotás és a főhős életkorára is érvényes: tizenkilenc, azaz egy híján húsz. Mert az 1967-ben készült, s a 19 esztendő Bernad serdülőkorai szorongá-

sait rengeteg jó ötlettel és bájjal felmutató *Te már nagy kisleány vagy* — egy rendkívüli tehetségű rendező eredendő kvalitásait kiválóan reprezentáló mozidarab. A debütáló Coppolát fura módon előre és visszafelé mutatva is minősíti. A filmszakma, biztos állitható, sok (egyre több!) tekintetben rokonítható az irodalommal: az első megjelölésében, mint a szerzővel bármilyen megnyugtató határozottsággal jelen kell lennie a tántum összes rejtett, de annál nyilvánvalóbban „adott” tényezőjének.

Természetesen ez a kezdeti Coppola-opusz távolról sem hibátlan műalkotás: a *Mozi-fenegyerek* című, Hollywood mai hat rendező-uráról szóló könyv szerint túlságosan túkrözdök benne a teljesen ismeretlen angol regényből dolgozó és hasonlóképpen ismeretlen rendező „filmes nögyölölete”, s noha inkább azzal a megállapítással lehet egyetérteni, hogy Bernard kamasz csetlő-botlásainak túlzott részletlézése valóban olykor már-már elfedi a mondandó lényegét, azaz az önéletrajzi ihletésű történet általános érvényű tanulságait — mégis például a záró képsorokban látott „ölelkező percek” ötlete már önmagában biztos és jó jel. Nem is szólva a film egészen átvonuló, rendkívül következetes dra-

maturgiai érzékkel alkalmazott, már-már öneledtnek ható paródia-komolyság kettősről, és arról a sajátos vágástechnikáról, amely közvetlenül a rock partitúrájához igazodik.

Egységes, tiszta, vonzóan originális stílus, üde feldolgozásmód, több mesteri megoldás — Coppola ante portas, anno 1967. A kamaszokat és különböző életkorú hölgyeket egyforma kiméletlenséggel leteperő időben másfél órnyi kellemes vigasz. Még csak nem is hazug, nem is talmin csillógó, nem primitív közhely-illusztráció. Ha nem túl nagy is, de örömforrás. Nyugodtan be lehet érni vele.

Domonkos László

Alumíniumfalú — Vásárhelyről

A Hódmezővásárhelyi Alumíniumszerkezetek Gyára szállítja a Szovjetunióba, a tengizi kőolajfeltárásnál és -feldolgozásnál közreműködő magyar dolgozók szálláshelyeinek szerkezetait. A gyárban sok éves hagyománya van a könnyen, gyorsan felépíthető alumínium lakóterelemekek gyártásának. Ennek alapján vállalták a több százmillió forint értékű megrendelést: a húsz, kétszintes lakóépület elkészítését és szállítását. Az alumínium vázszerkezetből, s előregyártott panelekből álló épületeket a helyszínen szerelik össze. Együttes alapterületük 34 ezer négyzetméter lesz, s mintegy négyezer embernek nyújtanak majd kényelmes átmeneti lakóhelyet. Ásványgyapot hőszigetelésüknek, illetve klímaberendezéseiknek köszönhetően, minusz 35, plusz 40 Celsius-fok közötti külső hőmérséklet esetén is tartani lehet bennük a megfelelő belső hőfokot. Az első szállítmányokat májusban küldik el, s fél év alatt az egész „alumíniumfalut” leszállítják. (MTI)